

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1559

av Caroline Szyber (KD)

Inför föräldraledighet för statsråd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en möjlighet för statsråd att vara föräldralediga.

Motivering

Medvetenheten om vikten av att kunna kombinera arbetsliv/uppdrag med att vara förälder är stor och både många arbetsgivare och politiker arbetar för fler förbättringar. Rätten till föräldraledighet är – och ska vara – oerhört stark. Det är därför mycket olyckligt att det saknas en formell möjlighet för ett statsråd att vara föräldraledig. Riksdagen behandlade frågan 1997/98 och även därefter har det skrivits motioner om att möjliggöra föräldraledighet för statsråd.

Det finns statsråd som har barn eller får barn under sin statsrådstid. Ofta går det att under en kort period hitta praktiska lösningar som möjliggör en viss ledighet. Men det behövs också en möjlighet till en reell föräldraledighet – detta av flera skäl.

Vi vill att de bäst lämpade ska kunna vara statsråd – även om de har eller kommer att få barn. Det ska vara möjligt att kombinera ett uppdrag som statsråd med att vara förälder. Risken finns annars att personer känner sig tvingade att avstå från uppdraget alternativt att det informellt förväntas av dem att inte få barn under sin period som statsråd. Det ska också finnas möjlighet även för ett statsråd att under en period få ägna sin tid helt åt att vara förälder.

Det ska heller inte underskattas vilken signal det sänder att det är omöjligt att statsråd är föräldralediga. Vi vet att det förekommer ett tryck på vissa arbetsplatser att inte ta ut föräldraledighet eller åtminstone göra det när det passar arbetsplatsen bäst. Om statsråd

fick möjlighet till föräldraledighet skulle det bidra till att fler fick möjligheten att leva som de vill.

Förslagen har avvisats så sent som i betänkande 2012/13:KU1 med motiveringen att ett statsråd inte är en arbetstagare utan har ett uppdrag av en mycket speciell natur. Ett statsråd förutsätts i princip alltid vara i tjänst, även om regeringsformen utgår från att statsministern och andra statsråd kan ha förfall att fullgöra sina uppgifter, t.ex. på grund av sjukdom eller ledighet. Mot bakgrund av statsrådsuppdragets särskilda natur anser utskottet fortfarande att frågan om statsrådets möjligheter att vara föräldralediga inte lämpar sig för en lagreglering utan att regeringen från fall till fall själv praktiskt ska lösa den situation som uppkommer vid ett statsråds behov av längre ledighet.

Statsrådsuppdraget är ett mycket speciellt uppdrag. Jag menar dock att detta inte är ett skäl för att föräldraledighet inte ska kunna införas. I exempelvis Norge finns redan möjligheten då statsministern helt enkelt utser någon att vara statsråd i den föräldralediges ställe. I Danmark finns exempel på hur personer har tagit en kort föräldraledighet. Förra hösten föreslog en arbetsgrupp i Finland att föräldraledighet skulle införas. Att vara riksdagsledamot är inte heller att vara arbetstagare men det är ändå möjligt att vara föräldraledig. Under riksdagsledamotens frånvaro från uppdraget inträder helt enkelt dennes ersättare som riksdagsledamot. Varför det i dagens Sverige skulle vara en omöjlighet att hitta en lösning som gör det möjligt för statsråd att vara föräldralediga har utskottet inte enligt min mening motiverat. Det bör skyndsamt ses över hur möjligheten för föräldraledighet för statsråd kan införas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Caroline Szyber (KD)